

Als vervolg op het succesvolle seminar Energie (DE)centraal 2010 organiseren DWA installatie- en energieadvies en DREAM op donderdag 16 juni 2011 opnieuw een seminar over decentrale energieopwekking.

Het seminar gaat dit jaar in op technische, financiële, juridische en organisatorische aspecten rond lokale energieopwekking.

Centraal staan ervaringen met duurzame energievoorzieningen die zich in de praktijk bewijzen.

De interessante informatiemarkt geeft volop gelegenheid tot netwerken.

De kansen voor energiebesparing en duurzame energieconcepten op lokaal niveau zijn enorm. Door financiële risico's en organisatorische belemmeringen blijven veel kansen in de praktijk echter onbenut. Dit seminar wil insteken op de mogelijkheden en lessen trekken uit bestaande projecten. Deskundige sprekers maken u wegwijs in de praktijk van decentrale energieopwekking. Dagvoorzitter is Maurits Groen, directeur Maurits Groen Milieu & Communicatie en nummer 6 in de Duurzame 100 in 2010.

Tijdens een plenaire lezing wordt ingegaan op de hobbels die er te nemen zijn bij de realisatie van een succesvol lokaal duurzaam energiebedrijf. Vervolgens kunnen deelnemers kiezen uit vier themasessies waarbij de geleerde lessen van concrete lokale energieprojecten de boventoon voeren. Tot slot zullen de zes leden van het expertpanel kort en krachtig ingaan op de voorbeelden uit de themasessies en, mede in dialoog met de zaal, de kritische succesfactoren van decentrale energieopwekking benoemen.

Meer informatie

Het seminar vindt plaats in Fort Wierickeschans, Zuidzijde 132 in Bodegraven. Vanaf 12.30 uur bent u van harte welkom. Ter afsluiting is er een warm-koudbuffet tot 19.30 uur. Deelname kost € 295,- per persoon, exclusief btw. Opdrachtgevers van DWA/DREAM krijgen € 50,- korting. Voor meer informatie en aanmelden zie www.dwa.nl.

Ja, hierbij meld ik me aan voor het seminar 'Energie (DE)centraal 2011'

Opdrachtgever DWA/DREAM

Organisatie _____

De heer/mevrouw* _____

Postadres _____

Postcode en woonplaats _____

E-mail _____

Ik neem deel aan het buffet

Keuze themasessies (kies twee projecten waaraan u deel wilt nemen)

- Project 1 DEVA
- Project 2 Vestia Energie
- Project 3 Paleiskwartier 's Hertogenbosch
- Project 4 Geothermie Den Haag

Factuuradres (invullen indien nodig)

Postadres _____

Postcode en woonplaats _____

Inkoop- of ordernummer _____

U kunt dit formulier faxen naar 088 - 163 53 01.

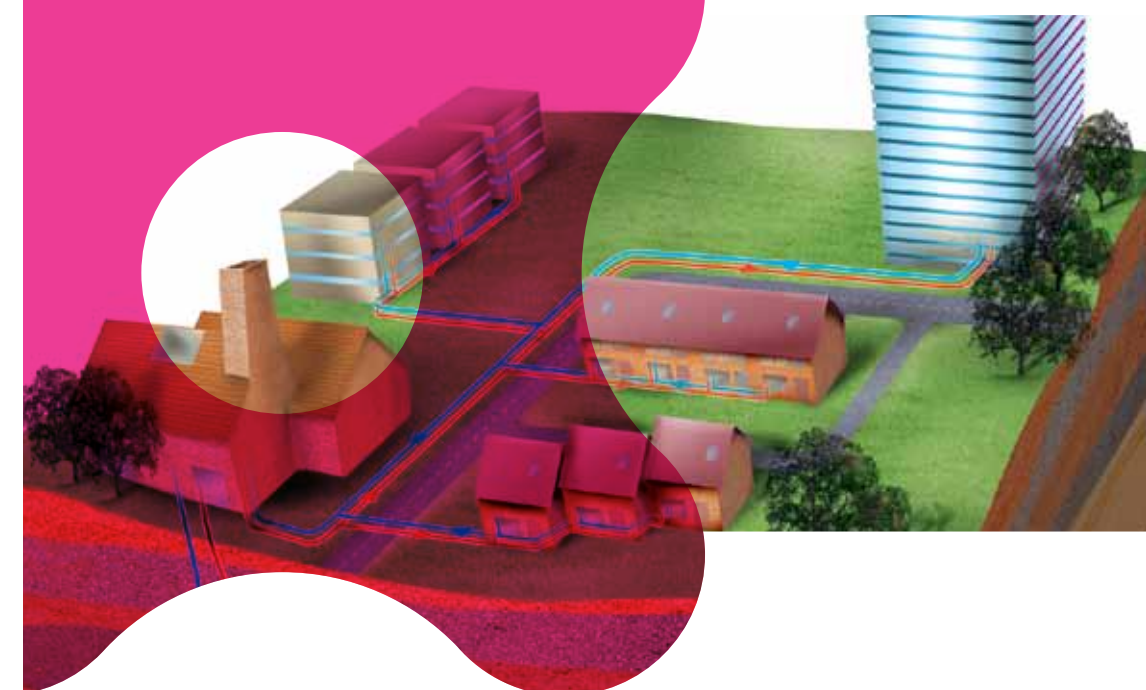
Ook kunt u een e-mail met uw gegevens sturen naar Lenie Hogendoorn, hogendoorn@dwa.nl.

Annuleren is kosteloos tot uiterlijk drie werkdagen voor aanvang van het seminar.

Daarna bent u 100% van de deelnamekosten verschuldigd.

Seminar

Datum
16 juni 2011
Van 12.30 - 19.30 uur
Dagvoorzitter
Maurits Groen

Energie (DE)centraal 2011

Duurzame en decentrale energieopwekking:
van ambitie naar bewezen praktijk

DWA
installatie- en energieadvies

25 JAAR

dream
Regisseurs van duurzame energieprojecten

Met medewerking van

Programma

12.30 uur

Ontvangst met inlooplunch en informatiemarkt

13.00 uur

Opening dagvoorzitter Maurits Groen, directeur Maurits Groen Milieu & Communicatie

13.15 uur

Plenaire lezing

(DE)centrale duurzame energie, wat werkt nu echt?

Eloi Burdorf, directeur DWA

De praktijk leert dat de realisatie van een succesvol lokaal duurzaam energiebedrijf op basis van (DE)centrale energieopwekking lastiger is dan het stellen van een stevige ambitie. In deze triggerende lezing scherpt Burdorf onze zintuigen voor de themasessies.

Themasessies - Van ambitie naar bewezen praktijk

Tijdens deze themasessies worden aan de hand van diverse aspecten (proces, financiering, techniek, contracten, juridische zaken, risicomanagement, prestatieborging) projecten vanaf de start tot vandaag de dag besproken. Hierbij worden geleerde lessen, gekozen oplossingsrichtingen en nog openstaande vragen besproken. Ook is er ruime gelegenheid voor het stellen van vragen. Bij elke project zijn de van belang zijnde stakeholders aanwezig. Bij elke themasessie

14.00 uur

1^e themasessie, keuze uit 4 projecten (zie programma op rechterpagina)

15.00 uur

Pauze en informatiemarkt

15.45 uur

2^e themasessie, keuze uit 4 projecten (zie programma op rechterpagina)

17.00 uur

Snack en plenair verzamelen

17.15 uur

Expertpanel

18.15 uur

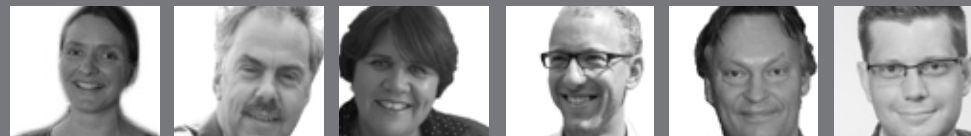
Lopend buffet en informatiemarkt

19.30 uur

Einde buffet en informatiemarkt

Expertpanel

De zes leden van het expertpanel geven kort maar krachtig hun beschouwing op de projecten uit de themasessies. Hierna benoemen ze in samenspraak met de deelnemers vanuit hun expertise een tiental kritieke succesfactoren. Ook gaan ze graag in op vragen van het publiek.

Agnes Agterberg, Agentschap NL/ Nationaal Expertisecentrum Warmte

Hans Buitenhuis, DWA

Sharona Ceha, Urgenda

Paul Steinmann, Vestia

Guus Willemsen, IF Technology

Jesse Zijlma, BarentsKrans

Project 1

DEVA

Energievoorziening Vaartsche Hoek: efficiënte ontwikkeling van relatief klein energieproject door lokaal samenwerkingsverband
Sessievoorzitter: Rokus Wijbrans, DEVA

DEVA onderscheidt zich ten opzichte van de andere deelsessies vooral op de volgende punten:

- exploitatie van een relatief klein project door (lokaal) samenwerkingsverband ontwikkelaar en woningcorporatie met weinig bemensing; hoe krijg je dit toch financieel en organisatorisch goed voor elkaar?
- innovatief energieconcept met interessante leerpunten.

Project 2

Vestia Energie

Vestia Energie, een energiebedrijf van woningcorporatie Vestia voor exploitatie van concepten met warmtepompen
Sessievoorzitter: Paul van Dartel, Vestia

In de deelsessie met Vestia Energie komen aan de orde:

- waarom begint een woningcorporatie met een eigen energiebedrijf?
- wat zijn de opgedane ervaringen en wat is de toekomstvisie?
- risico's wegnemen door het werken met prestatiecontracten voor realisatie en meerjarig onderhoud.

Project 3

Paleiskwartier 's Hertogenbosch

Energievoorziening Paleiskwartier 's Hertogenbosch: 10 jaar ervaring met grootschalige duurzaamheid
Sessievoorzitter: Johan Seuren, Essent

Paleiskwartier onderscheidt zich ten opzichte van de andere deelsessies vooral op de volgende punten:

- exploitatie door 'traditioneel' energiebedrijf, een robuuste 24/7 organisatie met 40 jaar ervaring;
- een modulair en flexibel energieconcept;
- 10 jaar praktijkervaring met een grootschalig duurzaam energieconcept;
- realisatie tijdens ups en downs in de bouwwereld.

Project 4

Geothermie Den Haag

Aardwarmte Den Haag: zes VOF-partners realiseren een geothermieproject voor het verduurzamen van een stadswijk met 4.000 woningen
Sessievoorzitter: Frank Schoof, Aardwarmte Den Haag

Kenmerkend voor het project Aardwarmte Den Haag is:

- samenwerking tussen drie woningcorporaties, de gemeente Den Haag, Eneco en EON;
- de grote projectschaal geeft kansen, maar ook risico's;
- inzicht in de perspectieven van het aansluiten van bestaande bouw op het geothermienet.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan Cromwijk, cromwijk@dwa.nl, 088 - 163 53 72.

Actuele informatie over dit seminar vindt u op www.dwa.nl.